

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIV.

V Celovcu, 10. vel. travna 1895.

Štev. 13.

Koroški Slovenci, pomagajmo kranjskim bratom!

Znano Vam je, dragi rojaki, kako velika nesreča je zadela sosedno kranjsko deželo. Strašen potres je pokončal ali pa hudo poškodoval veliko hiš in cerkvâ. Škode je za več milijonov goldinarjev. Najbolj udarjeni so ubogi Ljubljanci. Kdor ni drugega imel, ko hišo, in morda še tisto zadolženo, zgubil je vsled potresa vse svoje premoženje in ni v stanu, hišo na novo pozidati, ako mu drugi ne bodo pomagali. Hudo zadeti so rokodelci in njih pomočniki. Vsi tisti, ki so imeli delavnice ali stanovanja v zdaj porušeni hišah ali pa v takih ulicah, ki so zdaj zavolj nevarnosti zaprte in zastražene, nemajo kraja, kamor bi postavili svoje orodje in kjer bi delati začeli, torej so že od velikonočnih praznikov brez dela in zaslužka in še jesti bi kaj ne imeli, ko bi ne dohajali mili darovi, kateri storijo mogoče, da se revnim jed brezplačno deli. Zidarji, tesarji, klesarji, ključarji in sploh stavbeni rokodelci bodo zdaj sicer dovolj dela dobili, ko se jamejo popravljati ali na novo zidati porušene hiše. Vse druga je pa pri čevljarjih, krojačih in mnogih drugih obrtnikih, ki se pri zidanju hiš ne potrebujejo; če bi se jim prav omogočilo, da svojo obrtnijo izvrševati začnejo v lesenih barakah, in če bi se prav kmalu povrnili v hitro popravljene hiše, kaj jim to koristi, ko so jim pa najboljši kupci odbežali! Kakih 5000 in še več ljudi je iz Ljubljane pobegnilo v Gradec, na Dunaj ali druga mesta ali pa kam na deželo, in to so storili ravno premožni ljudje, kajti revež ne more z družino po svetu potovati in si v Gradcu ali na Dunaju stanovanje najeti, ter se tam brez zaslužka preživiti. Bogati ljudje so torej odšli, ostali so reveži, tisti pa rokodelcu ne morejo nič zaslužka dati. Mnogi Ljubljanski rokodelci bodo torej še dolgo časa v hudi stiski in zadregi ostali ter bodo, akoravno neradi, navezani na milosrčnost dobrih ljudi. Kjer pa zdravi in delavni ljudje nemajo zaslužka, kdo bo potem redil in podpiral stare, bolne, siromašne ljudi, ki se že prej pri srečnih razmerah niso mogli sami preživiti?!

Z eno besedo, naša prej lepa in bela, zdaj pa nesrečna Ljubljana je hitre in obilne pomoči potrebna. Tudi mi koroški Slovenci moramo storiti svojo krščansko dolžnost in nesrečnikom pomagati. Storimo to že iz hvaležnosti, da je Bog nas tako velike nesreče obvaroval! Mi Korošci ne smemo zaostati, saj ne vemo, kaj še nas čaka; ko bi nas kaka nesreča zadela, bomo tudi mi veseli, če nam bodo sosedne dežele pomagale.

Da pa ne ostane pri samih besedah, temveč da svojo krščansko in bratovsko dolžnost tudi dejansko spolnimo, smo se podpisani združili v

„koroški pomožni odbor“,

kteri hoče po vsem slovenskem delu Koroške nabirati darove v pomoč kranjskim bratom. Vemo sicer, da so mnogi svoje darove že oddali ali pa sami odposlali, vendar pa

upamo, da bomo nabrali še nadaljnih darov, saj bo v pogledu na veliko nesrečo marsikteri, ki je že enkrat dal, še drugič segel v žep, toliko bolj pa taki, pri katerih še nihče ni pobiral. Darove pobirati in prejemati so pooblašteni vsi člani podpisanega pomožnega odbora. Kdor pa je ta oklic bral in je volje kaj dati, pa ne pride v dotiko z nobenim iz podpisanih odbornikov, naj blagovoli svoj donesek poslati gosp. Vekoslavju Legatu (Mohorjeva tiskarna) v Celovcu.

V Celovcu, dné 1. vel. travna 1895.

Gregor Einspieler,

župnik in deželni poslanec v Podkloštru, predsednik.

Matej Ražun,

tajnik.

Vekoslav Legat,

blagajnik.

Pooblaščenci:

Za Celovško okolico: **Matej Prosekar**, župan in posestnik v Kotmarivesi. — Za Rožno dolino: **Fr. Kobentar**, župan in posestnik v Št. Jakobu; **Martin Štih-Slemic**, posestnik v Št. Janžu; **Fr. Colarič**, orglarski mojster in posestnik v Borovljah. — Za Beljak in okolico: **Josip Lendovšek**, c. k. gimn. prof. v Beljaku. — Za Kanalsko dolino: **Simon Ineko**, dekan v Žabnicah in **Janez Ehrlich**, c. k. poštar in posestnik v Žabnicah. — Za Podjunsko dolino: **Franc Muri**, deželni poslanec, posestnik in župan na Jezeru; **Matej Šervicelj**, komendant na Reberci in **Franc Treiber**, kanonik in župnik v Št. Rupertu pri Velikovu. — Za Spod. Dravograd in okolico: **Josip Rozman**, kaplan v Spod. Dravogradu. — Za Ziljsko dolino: **Luka Vavtižar**, župnik na Ziljski Bistrici; **Anton Žak**, župnik v Štebnu in **Franc Grafenauer**, orglarski mojster in posestnik na Brdu.

* * *

Za po potresu poškodovane kranjske siromake je slovenski pomožni odbor v Celovcu prejel sledeča darila, ktera so mu poslali čast. gospodje: župnik Jožef Škerbine v Vogrčah 20 gld., Fran Eller pri Dev. Mar. na Zilji 10 gld., župnik Jos. Pogačnik v Kotljah 5 gld., knjigovez Mart. Brugger v Celovcu 5 gld., zasebnica Mar. Alijančič v Celovcu 5 gld., provizor Fr. Stingl v Timenici 1 gld., uradnik c. k. deželne vlade A. K. v Celovcu 1 gld., c. k. dež. sodnije avskultant Alojzij Seliščar v Celovcu 2 gld., c. k. sodn. kanclist Jos. Seidl v Borovljah 1 gld. 20 kr., orglarski stavbar Fran Colarič v Borovljah 1 gld., deželni uradnik Franc Kramerič v Borovljah 1 gld. 20 kr., c. k. sodn. sluga Franc Golob v Borovljah 50 kr., puškarski mojster Ludovik Borovnik v Borovljah 50 kr., mizarjski mojster Anton Smeričnik v Borovljah 60 kr., Jurij Nemeč v Kotmarivesi 1 gld., dekan Andrej Bizer v Grabštanju 10 gld., župnik Val. Božič v Pokrčah 10 gld., Jakob Hedenik-Dravec na Žihpoljah 50 kr., Tomaso Tolazzi na Žihpoljah 50 kr., Karol Modrič v Celovcu 1 gld., Avgust Ebner v Celovcu 50 kr.; Josip Berger, hišni posestnik in klobučar v Celovcu, 5 gld.; trgovka Marija Possod v Celovcu 5 gld. trgovec Josip Lieleg v Celovcu 5 gld., Ivan Hochmüller na Dunaju 1 gld., vpok. župnik Ant. Pušl v Tibičah 9 gld. Skupaj 102 gld. 50 kr. Prištevisi temu znesku v 12. števil. „Mira“, izkazano svôto 235 gld. 50 kr., znaša do zdaj v ta namen nabrana zbirka 338 gld.

Vsem bodi na tem mestu izrečena presrečna zahvala. Iskreno prosimo vse Slovence za milodare v podporo siromašnim našim sorodnim kranjskim bratom!

Pomožni odbor.

Nova koalicija.

Sedanja koalicija zgublja čedalje več svojega ugleda, ktereja je že iz početka itak le malo imela; maloštevilni prijatelji zapuščajjo jo drug za drugim. Vidijo namreč, da je za vsako plodovito delo ne-

sposobna, niti najmanjših ovir ne more premagati, najslabše ograje ne more podreti, še majhnega kamna ne more s poti spraviti. Nekdajna desnica, na katero se je Taaffe iz začetka opiral, bila je veliko boljša: naredila je mnogo dobrih postav in marsikaj popravila, kar so prejšnje liberalne vlade skazile, tudi v red spravila državne finance. Da je bila tista desnica še toliko rodovitna, prišlo je od tod, ker jo je vezal nekaki skupni krščansko-konservativni duh; pa tudi skupni strah pred krivičnimi liberalci je pomagal, da se je „železni obroč“ na desnici dolgo časa ohranil ter v eno stranko zvezal Čeha, Poljake, nemške konservativce in Jugoslovane. Toda Taaffe je hoté ali nehoté sam na to delal, da se je ta obroč obrabil: on namreč ni hotel spolniti obljub, ki jih je Slovanom bil dal, nasprotno je še le v ministerstvo poklical Slovanom sovražnega Gautscha. To je bil uzrok, da je Taaffejeva vlada na Češkem vse zaupanje zgubila, z njo pa tudi Staročehi, ker so jo podpirali. Pri novih volitvah so bili voljeni Mladočehi, ki se niso hoteli desničarjem pridružiti, ampak so hoteli sami vse druge ugnati v kozji rog, in tako je tedaj železni obroč poknil. Nastop Mladočehov je bil za vse Slované velika nesreča. Namesto da bi se desničarjem pridružili, desnico ojačili (pokrepčali) in Taaffeja prisilili, ali odstopiti ali pa ravnopravnost Slovanov priznati in dejansko izvesti, kar bi bila najboljša taktika, postopali so ravno nasprotno: nič niso hoteli slišati ne o Poljaki, ne o konservativcih, ne o češkem plemstvu; čisto osamljeni hoteli so zid predreti s svojo glavo, in te nespametne taktike se držijo še zdaj. Da se državni stroj ni ustavil, pomagal si je Taaffe takó, da je liberalce nekoliko potolažil in jih pregovoril, da so vsaj v najpotrebnejših rečeh glasovali s Poljaki in konservativci. To je bila dôba „trinogate večine“. Ko je pa Taaffe proglasil svoj načrt o volilni preosnovi, naredil je grof Hohenwart to napako, da se je zoper Taaffeja zvezal z liberalci in ustanovil sedanjo „koalicijo“. Mogoče je pa tudi, da sta bila s Taaffejem dogovorjena, spoznavša, da je treba stalne večine in da se morajo za tisto pridobiti liberalci, in da je Taaffe nalašč liberalce ostrašil s predlogom o splošni volilni pravici, da so se raje pridružili konservativcem in Poljakom. Pa naj bo to, kakor hoče, to je gotovo, da je z liberalci stopil v pretesno zvezo. To se zdaj očitno kaže na koaliciji sami in njeni nezmožnosti. Volilne preosnove koalicija ne more dognati, ker liberalci nočejo; Slovanom si ne upa privoliti najmanjše trohice, ker se liberalci preveč bojijo Steinwendrovec, kateri jih zoper Slované v ogenj gonijo; kake postave v korist ljudstvu, delavcem ali srednjim stanovom koalicija ne sme nasvetovati, ker tega Judi ne dovolijo, katerim so liberalci tudi v strahu. Ta koalicija je toraj čisto nezmožna za vsako resno in plodovito delo, za vsak gospodarski napredek v korist krščanskemu ljudstvu. Bolj in bolj se politiki od koalicije proč obračajo in jej želijo razpad in pogin. Da koalicija ni že razpadla, zahvaliti se ima edino le Mladočehom. Ko bi tisti ne napadali vedno češkega plemstva, bi „Vaterland“ ne branil toliko koalicije, in češki veleposestniki bi svojo taktiko drugače zasakali; ravno tako bi se nemški konservativci zveze z liberalci kmalu naveličali, ko bi Mladočehi ne kazali in povdarjali vedno svojih krščanski veri nasprotnih načel in nazorov. Tako je Mladočeh dr. Kaizl še le pred kratkim imenoval papeža „tujo silo“ (eine auswärtige Macht), eden iz nemških konservativcev pa mu je dobro odgovoril, da papež za nas ni „tuja vlast“, ampak on je naš oče. S takimi iz judovskih in liberalnih listov nabranimi publicami škodujejo Mladočehi sami sebi in vsem Slovanom ter vsem poštenim življem v državi, kateri bi se judovkega liberalizma radi otresli.

Liberalci so, kakor človek, ki v loteriji zadene, prišli v srečen položaj brez vsake lastne zasluge, ampak le zavolj napak, ki so jih drugi storili. Vender se kaže, da te sreče ne bodo dolgo uživali. Če se že Čehi nočejo spametovati in nočejo voliti krščansko mislečih poslancev, spametujejo se pa

Nemci. Dve nemški mesti, Dunaj in Solnograd, ste pri zadnjih volitvah o veliki noči pokazali, da planinske Nemce prešinja nov duh. Če prav liberalno naziranje med njimi ni še ugasnilo in je sovraštvo zoper Slovence pri mnogih še v polnem cvetu, kar oboje se vidi na novi nemško-narodni stranki; vendar pa je to gotovo, da so planinski Nemci do grla siti judovskega navdihanja, jerobstva in izsesavanja; v verskem oziru so konservativci in krščanski socialisti veri in duhovnikom naklonjeni, nacionalci (narodnjaki) pa duhovnikov vsaj ne preganjajo in jih pustijo pri miru; tudi v svojih listih ne pišejo zoper vero, kakor so to liberalci delali. Pa tudi med češkimi Nemci se kaže že upornost zoper liberalno stranko. Tudi tam močno napreduje med mestjani nemško-narodna, med delavci pa krščansko-socialna stranka. (Ta stranka se širi tudi med češkimi delavci.) Vse tedaj kaže, da liberalne stranke tudi največa milost in pomoč od zgoraj ne more rešiti največjega poginoma. Če že nemško ljudstvo nikjer več ne bo maralo voliti liberalcev, kako dolgo se bo liberalizem zamogel obdržati še med nemškimi graščaki? Tudi tem, mislimo, bo dolg čas postalo v splošni osamljenosti, in pridružili se bodo kaki drugi stranki. Koalicija v sedanji sestavi se sme že danes mrtva imenovati, ker ima v svoji sredi stranko, ki je na smrt obsojena, to pa ni nobena resna stranka več, s katero bi bilo treba računati. Prihodnje volitve bodo prinesle poraz liberalne stranke. Če bi tista prav rešila še nekaj glav iz vesoljnega potopa, vendar bo tako oslabiljena in brez veljave, da nobena druga stranka ne bo njene zveze marala in iskala. Takrat bo tedaj treba misliti na novo koalicijo. Iz katerih strank se bo tista sestavila, tega danes še ne moremo natančno vedeti. Naša želja je, naj bi se zvezali konservativci in krščanski socialisti, Poljaki, Rusini in vsi Jugoslovani, in če Bog pomaga, da bi tudi Čehi izvolili nekaj krščansko mislečih poslancev, naj se tudi tisti pridružijo novi koaliciji. To bi bila dobra, poštena in krščanska koalicija, ker bi v njej ne bilo ne nemških liberalcev, ne nemških narodnjakov. Taka s krščanskim duhom napojena večina bo delala dobre postave, delila pravico in pomagala ljudstvu in državi na noge.

Dopisi prijateljev.

(Kronski darovi za Velikovoško šolo.) Fran Muri posestnik, župan in dež. poslanec na Jezerskem, nabral je za Velikovoško šolo družbi sv. Cirila in Metoda med tamošnjimi rodoljubni naslednje darove: Fran Muri 20 kron, Ignac Muri 10 kron, Anzelm Muri 10 kron, neimenovan 10 kron, Peter Stular 10 kron, Ožb. Roblek 10 kron, Juri Šenk 10 kron, Peter Roblek 10 kron, Ant. Šenk 2 kroni, Jože Muri 2 kroni, Jan Stular 2 kroni, Ign. Černivc 1 krono, Fr. Parte 1 krono, M. Nachtigal 1 krono, And. Kauc 1 krono, Jan. Tepina 1 krono, Jan. Šiberl 1 krono, Jan. Skuber 1 krono. Skupaj 103 krono. Dalje so darovali: Neimenovan g. duhovnik v Celovcu 4 krono; France Tratnik, knezoškof. sluga v Celovcu, 1 krono; Boštjan Kordaš p. d. Ruprat 2 kroni, in drugi rodoljubni kmetje v Timenichah 2 kroni; č. g. Josip Rozman, kaplan v Spod. Dravogradu, poslal nam je 10 kron, nabranih na shodu Slovenjegraške podružnice v Starem Trgu. Vsega vkup 122 kron. Vsem presrečna hvala! Zivelih nasledniki!

Iz Celovca. (Nazori o ljudski šoli v letih 1812. in 1895.) Da so imeli ljudje v davno preteklih časih bolj zdrave, trezne in pametne misli zastran šolske uredbe, kakor naši nasprotniki v tem našem „razsvitljenem“ času, pričra nam spomenica, ktero je leta 1812. spisal takratni kaplan Anton Schurtl v Železni Kapli in je nam slučajno v roke prišla. V tej spomenici pové svoje misli, kako je Kapla nastala; popisuje, kako velika in kakošna je fara Žel. Kapla, ktere in kakošne cerkve ima, kakšni so in kake navade imajo prebivalci teh krajev, ktere lepe in ktere nelepe lastnosti. Skoraj vse je še danes tako, kakor je pisatelj opazoval l. 1812., le ta razloček je, da je v Kapli zdaj rudarstvo prenehalo, toraj se ni čuditi, da se je število prebivalcev od takrat do zdaj znižalo za 1000, od 4000 na 3000 duš. Spomenica, ktero smo brali v nemškem izvirniku, nas je najbolj zanimala v tistem oddelku, kjer govori o šoli. Ko je popisal šolo v trgu, preide pisec na okolico in pravi, da tam ni mogoče šolo narediti, ker so kmetijske hiše preveč raztrešene; ko bi se tu kje šola naredila, bi jo mogli obiskavati komaj otroci od treh ali štirih bližnjih kmetov, za ostale bi bila šola preveč oddaljena, posebno po zimi, ko veliko snega pade, in bi bilo nevarno, otroke po slabih potih goniti v daljno šolo. Po leti pa potrebujejo kmeti svoje otroke za pašo. Bolje bi bilo, ko bi se za kmečke, hribovske otroke naredila posebna šola v trgu, v Kapli. Ta šola bi morala pa slovenska biti, potem bi kmetje do nje več veselja imeli. Bližnji kmetje bi otroke iz doma v šolo pošiljali, bolj oddaljeni, vsaj nekteri, bi pa v trgu za otroke hrano in stanovanje najeli in jih pustili v šolo hoditi vsaj nekaj let. Slovensko šolo bi bilo lahko narediti, treba bi bilo samo slovenskih učnih knjig in slovenskega učitelja. Zakaj bi morala šola slovenska biti, to zagovarja pisatelj nastopno: „Gotovo je,

da ima kmet posebno ljubezen do svojega slovenskega jezika. Stariše bo toraj bolj mikalo, svoje otroke v šolo pošiljati, če se bodo tisti podučevali v jeziku, ktere ga zastopijo. Pri taki uredbi bi se tudi stariše lahko sami prepričali, kako njih otroci v naukih napredujejo. Saj je državi vse eno, v katerem jeziku se poučuje, da se le omika razširja, ker to je edini namen ljudskih šol.“ Leta 1812. še ni bilo narodnih preprirov, tudi še ni bilo nas „slovenskih hujskačev“, in vendar so imeli pametni ljudje o šoli ravno take nazore, kakor jih imamo mi danes!

Iz Kleč pri Podravljah. (Sijajen shod katol. političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem na velikonočni ponedeljek.) Da bo naše politično društvo spet enkrat v Klečah zborovalo in ker je bilo krasno spomladansko vreme, privabilo je mnogo rodoljubnih kmetov — nad 150 — od blizu in daleč v prijazne Kleče, v kraj, kjer tudi slovenska posojilnica vkljub vsem sovražnim naporom dobro ter uspešno posluje. Posebno zastopana sta bila Dvor in Lipa, dočim je iz Domačal in deloma iz Šentjurja pastirjev in ovčic manjkalo. Precej velika dvorana pri Schöffmanu je bila do cela polna. Sicer so se nam v zadnjem trenutku gledé prostorov neke zavire stavile, in se je že med našimi liberalci govorilo, da prostorov ne dobimo in da bo shod odpovedan. Ali njihovo upanje je po Dravi odplavalo. Jezili so se namreč močno, kako moremo mi Slovenci tako predrzni biti, in baš tukaj — v Klečah — tukaj v „kraljestvu“ našega „mogočnega“ Oštinjaka, shod napraviti. Zborovanje je otvoril točno ob pol štirih popoldne č. g. deželni poslanec Gr. Einspieler kot predsednik, pozdravil vse navzoče in izrazil svoje veselje, da se je tu toliko vnetih rodoljubov zbralo, kakor pred petimi leti. Govornik omenja razgovore in postave, ktere so bile v deželnem zboru na dnevnem redu in pové vzroke, zakaj on in njegova tovariša — katoliška poslanca — nista mogla za te in one postave glasovati, ker bi bile v škodo kmečkemu ljudstvu. G. deželni poslanec razloži in pojasni nadalje to, kar je v deželnem zboru pri šolski razpravi govoril; on povdarja, da so tu, kakor pri drugih prilikah, nasprotniki njegove besede tako zasukali in zavili, kakor je jim prav, in kakor jim pomaga, da naše še precej lahkoverno ljudstvo zbegajo. Ni trdil v deželnem zboru, pravi g. poslanec, da kmet sploh nič ne zastopi in nič ne ve, kajti on more mnogo zastopiti pri svojem gospodarstvu itd. Ali vendar vsega kmet ni kos zastopiti, za to, ker ni študiral. Vse to posebno gledé šole zastopijo tisti, ki so šolske postave študirali, ki so sploh se učili — tisti, ki morajo vedeti, kar je za kmete prav; pa ti, ki nečejo Slovincem privoščiti zdravega in pametnega pouka, vprašajo v tem oziru le nevedno in nezavedno ljudstvo. Dalje vendar ni treba vprašati ljudstva o tem, kar temu po natornih zakonih in zdravi pameti gre, ki velevata, da naj se otrok v prvih letih poučuje v svojem maternem jeziku in potem na podlagi tega jezika naj se uči drug deželni nemški jezik. Naj bi se liberalci držali pri tej priliki tudi državno-osnovnih in šolskih postav, ki isto zahtevajo, kterih mnogo našega ljudstva ne zastopi, ali za ktere še celó ne vé! Sploh se naši nasprotniki gledé šole čudno obračajo. Če prosí slovensko prebivalstvo neke občine za slovensko šolo, tedaj pravijo, ljudstvo ne velja, ljudstvo nič ne zastopi, in poprašajo potem občinski in šolski svet; in če se izrečeta, ker sta liberalca, proti slovenski šoli, pravijo, ta dva imata prav, ta dva zastopita; s slovensko šolo nič ne bo. Če pa kje občinski in šolski svet, ki sta v naših rokah, prosita za slovensko šolo, pa spet rečejo, to ne velja, kar ta dva pravita, tu se mora poprašati prebivalstvo. Če je izmed ljudstva kak omahljivec ali kaka pregorjena ženka zoper slovensko šolo, se povdarja, da šole ne bo, ker je ta dva nečeta. Liberalci pač delajo, kakor jim bolj sodi in kakor jim bolj ugaja. — Za gosp. poslancem Einspielerjem govoril je č. g. Podgorec v poldrugo uro trajajočem prezanimivem govoru o liberalnem gospodarstvu v državi, deželi in občinah in je dokazal, da je to gospodarstvo največja nesreča za kmeta. Razložil je nam tudi prav lepo, kaj je liberallec in kaj je liberalno? Ime liberallec, liberalno, se sicer prav mično glasi, ali marsikteri človek, ki hoče to imenitno ime nositi, ne ve in ne zastopi, kaj ta beseda pomeni. Liberalci so pač silno starega pokoljenja, kajti segajo tje nazaj v raj. Že po prvem grehu delil se je svet v dva velika tabora, v dobri svet in v hudobni svet. Slednji še zdaj nasprotuje krščanstvu, katoliški veri in cerkvi itd. Liberalen je tedaj tisti, ki proti svoji veri — živi, ki svoje vere v djanju ne kaže; liberalci so tisti, ki se z vsemi svojimi močmi potegujejo za sedanjo šolo, ktero so sami skrpali; liberalni so oni, ki pomagajo pri izdelanju postav, ki so le velikemu kapitalu v korist, ne pa ubogemu kmetu in delavcu. G. govornik govori obširno o propadu kmetkega blagostanja, in povdarja, da če bo tako naprej šlo, mora kmet zginiti s svojega posestva. Ali je tu

kaj pomoči? Da! veli govornik. Oklenejo naj se kmetje tistih, ki jim dobro hočejo, ki z njimi držijo in ki njihove težnje poznajo. Njih najbližnji prijatelji so duhovniki. Nadalje vpraša g. govornik, ali je to res, kar liberalci trdijo, da se duhovniki ne smejo v politiko utikati, da vera nima nič v politiki opraviti, da imajo duhovniki le v cerkvi svojo besedo, drugod pa naj molčijo? Pa to ni res! Duhovniki ne morejo samo, ampak celó morajo govoriti in nastopiti, kjer gre za občni blagor ljudstva, kjer spoznajo, da bi bilo ljudstvu v škodo, ko bi molčali. Ko bo pa kmetško ljudstvo enkrat samo se zavedalo svojih pravic, samo se zastopalo, potem bojo tudi duhovniki radi doma ostajali ter se jedino svojemu prvemu poklicu posvetili. Dokler pa to ni, dokler pa bo trajalo liberalno gospodarstvo, tako dolgo morajo gospodje liberalci že dovoliti, da duhovniki še tudi ktero povejo ter ljudstvu pomagajo. — Kot tretji govornik nastopi mož iz proste kmečke hiše in govori o sedanji šoli. Ta vrli kmet je Spicar na Udmatu. V priprosti besedi povdarja, da sedanja šola pač Slovincem ne ugaja. V tej šoli se že koj s početkom uči skoraj vse v nemškem jeziku in kmalu potem še tem bolj, ker je drugi učitelj navadno trd Nemec. Ne pomisli, ne prevdara se, koliko zlatega časa se s tem vbijanjem nemščine pri prvencih, potratni, in za druge predmete pa nič več ali vsaj malo časa ostane. Pri sedanjem pouku se otroku um in pamet ne razvijeta, ampak otrok zastane v mišljenju, tega se je govornik prepričal pri lastnih otrocih. Tako se sree otroku ne vblaži, če učitelja in njegovega nauka do mala nič ne zastopi. Liberalci pravijo, da je Slovincem omike in kulture potreba, a povedati jim je, da jim oni sami omiko in kulturo jemljejo, ker vsak narod se more omikati in olikati le na podlagi maternega jezika. Podlaga vsemu pouku in mišljenju je materni jezik. Zatorej, pravi govornik, naj se Slovenci ne sramujejo svojega maternega jezika; naj ga čislajo, kakor naši nemški sosedeje svojega. Opominja h koncu, naj se potegnejo, če bo treba, za tako šolo, ki je jedino prava, ki ugaja natornim zakonom in zdravi človeški pameti, in dostavi, da naj ne zametujejo tudi drugega deželnega nemškega jezika, ki naj bi se v poznejših šolskih letih začel poučevati. Kolikor jezikov zna, toliko glav velja! — Zares lepe, krasne besede kmetkega moža, ki je govoril iz prepričanja. Slovenci v Kanalski, Rožni, Podjanski dolini in koder prebivate in vi vsi omahljivci zapomnite si te zlate besede, ktere je govoril mož iz vašega stanú iz čistega prepričanja, in ne kak duhovnik ali drugi gospod. Ko se je še tisto po naših deželah, tudi po slovenskih, čisto nepotrebno bizmarkovanje t. j. hvalopevanje Bizmarku, ki je bil naši mogočni Avstriji in nam Slovanom in je še največji sovraznik, v pravo luč postavilo in se izvrstnim govornikom zahvalilo, je nazdravil predsednik našemu prezvitilemu cesarju, na kar so vsi zbrani udeleženci navdušeno zapeli cesarsko pesem, in zborovanje se je zaključilo. Pri prosti zabavi se je mnogo pelo in bilo veselo do pozne noči. Zbor je bil po vsem sijajen in se je mirno in v najlepšem redu izvršil, dasiravno so nas počastili tudi nekteri nasprotniki, in marsikteri vdeleženec je rekel, „tako mi je dopadlo, da bi, ko bi spet kje takšen shod bil, se ga gotovo vdeležil“. — Slovenci! Bog vas živi! Naša stvar je poštena in pravična, in če je Bog z nami, kdo bo zoper nas?

Iz Ljubljane. (Banka „Slavija“ v Pragi) naznanja nam rezultat svojega poslovanja za leto 1894. Iz tega naznanila posneli smo nastopne številke: V letu 1894. je znašala izkazana premija vseh oddelkov 2,073.298 gld. 81 kr. proti 1.890.265 gld. 2 kr. v letu 1893, torej več za 183.033 gld. 79 kr. Zavarovani kapital vseh oddelkov je znašal 279,193.484 gld. 40 kr. proti 257,649.259 gld. 15 kr. v letu 1893., torej za 21,543.225 gld. 25 kr. več. Rezervni fondji vseh oddelkov znašajo 6,375.397 gld. 60 kr. k temu prideta še uradniški in zastopniški penzijski fond, kterih prvi je narastel na 199.207 gld. 11 kr. in drugi na 144.887 gld. 82 kr. Prebitek za l. 1894. znaša za vse oddelke skupaj 250.119 gld. 16 kr. Škod je izplačala banka „Slavija“ od začetka poslovanja do konca l. 1894. 24,032.317 gld. 69 kr. Iz teh števil je razvidno, kako se razvija ta naš domači slovanski zavod od leta do leta in to v prvi vrsti radi tega, ker sloni na vzajemnosti in ker umno in varčno gospodari. Opozorjamo torej slovensko razumništvo, da se gledé zavarovanja obrača do banke „Slavije“, dajoč jej prednost pred drugimi konkurentnimi zavodi, ker mu ta podaje take garancije, če ne še boljše, kot vsaka druga zavarovalnica. Po geslu „Svoji k svojim“ pristopaj Slovinci k banki „Slaviji“, da se bo ta naš zavod še lepše razvil v korist Slovanstva.

Iz Ljubljane. (Družba sv. Cirila in Metoda) javlja slovenskemu svetu bridko svojo izgubo. Udružbinega vodstva, g. Matej Močnik, se je po noči 15. mal. travna preselil v boljše domovino. Pokojnik je bil od začetka v družbinem odboru. Svojim krščanstva prešinjnim, domoljubnim nad-

zorovanjem in svojim blagodejnim uplivom je jako veliko k temu pripomogel, da se je ves čas in med vsemi vodstvenimi udi tudi v burnih dobah ohranila neizkaljena in stroga edinost, ki je naši družbi najbolj utrdila, med narodom tisto naklonjenost, s koje nas tako dobrotno odlikuje vse slovenstvo širom naše domovine. Hvaležnimi čutili do moža tako krščanskega in tako narodnega prepričanja torej izrekamo danes to željo in to prošnjo, da naj bi slovenski narod ohranil Mateja Močnika v trajnem spominu; mili Bog pa mu vsodi unstran groba nebeško veselje.

Kranj, 19. malega travna 1895.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) so od 15. sušca do 10. mal. travna t. l. darovali: Č. g. Alojzij Rudolf, kapelan v Trnovem pri Ilirski Bistrici, 102 kron; sl. načelnikstvo „Posojilnica v Celji“ za l. 1895, dar 100 kron; sl. Posojilnica v Konjicah 50 kron; g. Edvard Horak, trgovec v Trstu, namesto venca na grob pokojne sestre, nepoznane Marije Murnikove ob 1. obletnici njene prerane smrti 40 kron; g. Ivan Gruden, c. k. davkar v p., blagajnik moške podružnice sv. Cirila in Metoda na Vrhniki in knjigovodja ondotne posojilnice, 40 kron; sl. moška podružnica v Celji 46 gld. 95 kr. — 37 gld. 6 kr. je rednih podružničnih doneskov, 5 gld. 50 kr. je nabral g. dr. A. Brenčič v vseleji družbi v Podvrhu, 2 gld. 39 kr. bl. gospa Alojzija Kresnikova o priliki instalacije vč. g. župnika Alojzija Arzenška, 2 gld. pa gđc. Sidonija Kukecova v Žalcu; g. Fr. Žužek, c. k. nadinženir v Ljubljani, dividendno delniškega društva „Narodni dom“ v Novem Mestu v znesku 1 gld. 28 kr. po g. načelniku dr. Alb. Pozniku. — Razposlani nabiralniki so nam prinesli že lepih piruhov za letošnjo Veliko noč. Tako smo dobili iz Ribnice po g. Andreju Podboju v tamošnji nabiralnik nabranih 11 gld. 40 kr., iz Rakeka po požrtvovalni rodoljubkinji prvomestnici g. Matildi Sebenikarjevi, 20 kron; iz Žalca v nabiralniku v gostilni g. Hausenbichlerja nabranih 11 kron; iz Vrhnike po g. c. k. davkarju J. Grudnu 10 kron in dar nabran v nabiralniku pri „Belem volku“ v Ljubljani 8 kron. — Od drugod smo zvedeli, da se rodoljubno občinstvo zanima za nabiralnike, tako v Celji, v Spodnjem Dravogradu itd., itd. Rodoljubom, ki bi se za nje oglašili, lahko postrežemo z novimi nabiralniki, vsem doseďanjim požrtvovalnim nabiralcem pa izrekamo iskreno zahvalo. Bog povrni!

— (Za slovensko šolo šolskih sester v Velikovu) so od 15. sušca do 10. mal. travna t. l. darovali: Slav. hranilnica in posojilnica za Spodnji Dravograd prav zdaten dar 200 kron; sl. ženska podružnica v Gorici 100 kron, zajedno kot polovico pokroviteljine. Pač lep dokaz domovinske ljubezni in slovenske vzajemnosti je to, da vrle goriške rodoljubkinje poleg številnih domačih šolskih zavodov podpirajo prepotrebno in zapuščeno našo dečo v Korotanu. Dalje so darovali: Slav. posojilnica v Glinjah na Koroškem 40 kron; sl. kmetška posojilnica na Vrhniki 30 kron; slavni odbor katoliškega slovenskega društva za radovljiški okraj 20 kron; vč. g. Anonymus 10 kron; hišna družba „Omizje“ v Mozirju svoj VIII. prispevek v znesku 10 kron, vč. g. Franc Tavčar, kurat pri sv. Joštu pri Kranju, 4 kron, in č. g. Fr. Ferjančič, kapelan v Trnovem v Ljubljani, 3 kron. — G. pošiljatelj zdatnega daru hranilnice in posojilnice v Spodnjem Dravogradu nam je poslal vsoto z željo, da i ta kamenček pomaga, da se slovenska šola v Velikovu čim preje dvigne iz tal. To je tudi naša želja. Zato kličemo zahvaljujoč se gg. darovateljem, vsem rodoljubnim Slovincem: Zbirajmo kamene in kamenčke, da se prej ko prej vresniči rek: Kamen do kamena — palača.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Politični pregled.

Koalicija je bolna in zna vsaki dan razpasti. Nemški konservativci so je že siti, ker vidijo, da liberalci le na svoj mlin vodo napeljujejo. „Grazer Volksblatt“ in „Linzer Volksblatt“, ki sta prej koalicijo krepko zagovarjala, začela sta proti njej pisati. Dipauli je iz pododseka za volilno preosnovno izstopil, ker hočejo liberalci in Češki graščaki bojda petakarjem volilno pravico vzeti. Dipauli je bil nedavno k cesarju poklican; kaj sta govorila, noče povedati, to pa zatrjuje, da bo petakarje do zadnjega branil. Tudi z davčno novelo (novo postavo) konservativci niso nič zadovoljni in pravijo, da ne bojo za njo glasovali, če se ne znižajo zemljiški davek, hišni davek in obrtni davek. Nadalje konservativce še to peče, da v zadevi verske šole ne morejo ničesa doseči. Hohenwart je še za koalicijo, pa kaže se, da ga njegovi pristaši ne ubogajo več prav radi. Zdaj bi bil najugodnejši trenotek za Mladočeha, če hočejo koalicijo razdreti, da bi stopili s konservativci in Poljaki v dogovore, v verskih rečeh nekoliko odjenjali in versko šolo privolili vsaj za planinske dežele ter na tak način skovali novo koalicijo brez nemških liberalcev. Veliko upanja pa ni, da bi Mladočehi hoteli toliko pametni biti. — Poslanec Pfeifer je prosil drž. zbor pomoči za Toplice, posl. Vošnjak pa za Podsredo. — Proračunski odsek je sprejel Žvegljev predlog, da bodo nove hiše, ki se bodo vsled potresa v Ljubljani zidati morale, 25 let davka proste. — Posl. dr. Scheicher je kazal na veliko škodo, ki so jo letošnjo zimo zajci naredili, in je vprašal poljedelskega ministra, kdaj bo vendar enkrat predložil novo, boljše lovsko postavo. — Gališki učitelji so po dr. Luegerju izročili prošnjo na državni zbor, naj se jim na kak način pomaga. Pomoči so res potrebni, plače imajo samo po 250 goldinarjev na leto. — Na Češkem se snuje nova, „kmetška“ ali „gospodarska stranka“. Glavne točke njenega programa so: 1. češko državno pravo; 2. popolna enakopravnost med Čehi

in Nemci v čeških deželah; 3. več pozornosti na gospodarska vprašanja, da se zboljša blagostanje kmetom, mestjanom in delavcem; 4. občena in enaka volilna pravica se odbija, ker bi bila na škodo gospodarjem. V Piseku sklenjeni oklic pravi, da bo nova kmetška stranka podpirala v prvi vrsti le take kandidate, ki se izrečejo za njen program, ali mu vsaj blizo stopijo. Z Nemci želi nova stranka spravo in porazumljenje na podlagi popolne ravnopravnosti. Voditelj te nove kmetške stranke je deželni poslanec Rataj. To nam pa ni znano, kako močna je ta stranka in koliko ima upliva med kmeti samimi. Prihodnje volitve bodo to že pokazale. — O volitvah v Istri se toliko čuje, da bodo Slovani obdržali doseďanje sedeže v kmetijskih občinah; kako pojde pa v mestih, se nič ne vé. Ako bodo spet Lahi povsodi zmagali, potem ostane deželni zbor tak, kakoršen je bil do zdaj, laška večina bo postala še bolj predrzna. Avstrijska vlada bi morala vendar enkrat spoznati, da na jugu ne bo miru in reda, dokler bo toliko tistih malih deželic, vsaka s svojim lastnim deželnim zborom, kjer se slovenske manjšine z nogami tepajo. Zakaj teh malih južnih deželic ne združijo v eno samo, veliko, da bi si razni národi v njej nekako ravnotežje držali? — Hudo zavozil je ogerski brezverski ministerski predsednik baron Banffy. V zbornici je prav robato govoril proti poslancu sv. očeta nuncijsu Agliardi-ju, ter mu očital, da se na potovanju po Ogerskem ni prav obnašal in da se nema nič utikati v ogerske zadeve. Rekel je slednjič, da je tudi minister zunanjih zadev grof Kalnoky istega mnenja. Ta ga je pa v listu „Pol. Corr.“ odločno zavrnil in mu očital, da on (Banffy) ne vé, kako se z diplomati govoriti spodobi, in da to še ni dokazano, kar je Banffy papeževemu poslancu očital. Ta članek je razburil yso Ogersko. Banffy je hitro na Dunaj odpotoval. Listi pišejo, da mora odstopiti ali Kalnoky, ali pa Banffy. Prvi je hotel odstopiti sam, pa cesar niso dovolili. — Med Črnogorci in Albanci je bila spet mala bitka, v ktorej je bilo 15 móž ubitih. Albanci so bili premagani in so zbežali v hribe. — V Madridu na Španjskem se je ustanovilo katoliško delavsko društvo pod pokroviteljstvom nadškofovim. — Mir med Japonci in Kitajci je sicer sklenjen, pa ni še potrjen od drugih velikih vladarjev. Rusija, Nemčija in Francija ne trpijo, da bi vzeli Japonci kaj zemlje na suhem. Angleži pa pravijo, da jih to nič ne boli. Rusija je bojda že na vojsko pripravljena. Vojnih parnikov ima tam 22, ki nosijo 360 topov. Veliko vojnih ladij imajo v Kitajskih vodah tudi Francozi in Nemci, tako da vsaki dan lahko vdarijo na Japonec. Na suhem pa ima Rusija 20.000 vojakov na meji zbranih, ki zamorejo vsaki čas mejo prestopiti in zasesti Mandžurijo. Pričakovati je, da bodo Japonci odjenjali.

Gospodarske stvari.

Ječmenove pleve kot zdravilo. Ječmenove pleve se dobro porabijo, ako se skuha ali poparijo ter dadó konjem, ki imajo tako imenovano črvivost. Rabijo se pa tako-le: Skuhaj ali popari 2—3 kil plev očiščenih od prahu, je pomešaj dobro z ovsem in plevami ter je pokladaj trikrat na dan. Čez teden ali štirinajst dni se na ta način črvi odpravijo. To zdravilo se mora pa rabiti toliko časa, da ni več črvov zaslediti.

Novičar.

Na Koroškem. Svitli cesar so potrdili novi mestni statut za Celovec. Namesto 21 se bo odslej volilo 27 odbornikov. Nadalje so potrdili postavo o hipotečnem zavodu za Koroško in postavo dež. zbora, s katero se določuje, v katerem času bo dežela povrnila dolg za Dravo v znesku 222.222 gld. — Požarni brambi v Hodišah so cesar dali 80 gld. — Zaradi šolske prošnje, ktero je svoj čas uročila občina Tolsti Vrh, pa brez konca in kraja na odgovor čakala, je poslanec dr. Gregorec interpeliral, in še le zdaj je minister Madejski odgovoril, in sicer tako: Kotljje so zdaj ločene od Tolstega Vrha, toraj poslednji nema odločevati zastran učnega jezika na Koteljski šoli; tudi občina Guštanj noče slovenskega pouka; zastran učnega jezika na šoli v Črnečah, ktera je sicer v Libeliški občini, pa po večini obiskana od otrok iz občine Tolsti Vrh, se vršijo pogajanja med vlado in občinskim zastopom v Libeličah. Šolska štrana je za občino Tolsti Vrh res hudo zamotana; ker lastne šole nema, mora pošiljati otroke deloma v Črneče, deloma v Guštanj v šolo; s tema liberalno-nemškutarskima občinama se pa ne more pobotati zastran učnega jezika. Ko dobimo dobesedni ministrov odgovor po štenografičnem zapisniku, bodemo o tej važnej šolski zadevi poročali bolj obširno. — O zadnjih praskah občinskega volilnega boja imamo danes poročati dve

veseli novici. Zoper občinsko volitev v Medgorjah so nasprotniki uročili pritožbo, pa deželna vlada je pritožbo kot ničevno in zakasnjeno zavrgla. Občina toraj preide iz nemško-liberalnih v slovensko-katoliške roke. Pritožba nasprotnikov zoper občinsko volitev v Bilčovsu, kjer je bilo voljenih 9 naših in 3 nasprotniki, bila je pa uslišana in razpisala se je nova volitev. Tista se je vršila dné 28. mal. travna in sicer tako, da je naša stranka zmagala v vseh treh razredih. Dopisa iz obeh občin priobčimo prihodnjič. — Popravili bodo letos kamnitni spomenik sv. Florjana na senskem trgu v Celovecu. — Novo pokopališče bodo napravili Podkloštrom. — Most pri Lipici čez Dravo se bo v kratkem staviti začel. — Zadnji potres je tudi na Koroškem precej škode naredil. V Selah je farovž hudo razpokan; ravno tako Mažejeva gostilnica. V Habru pri Medgorjah je Martinčeva hiša močno poškodovana. — V Greifenburgu je prišlo k naboru 210 fantov, pa je bilo komaj 10 potrjenih. Ker so Nemci za vojaštvo malo sposobni, morajo pa Slovenci toliko več vojakov dajati, tako da je pri koroškem polku polovica Slovencev. Na vojno ministerstvo so pa pisali, da je komaj 10% Slovencev in da še ti večidel nemško znajo. S to lažjo so pri polku odpravili slovenščino. — Mesečni zbor katoliškega delavskega društva v Prevaljah bo dné 12. t. m. (pojutranjem).

Na Kranjskem. Škoda, ktero je naredil potres, je še večji, kakor se je iz začetka mislilo. V Ljubljani je med 100 hišami komaj 10, da jih ne bo treba veliko popravljati. Na kmetih je škoda tudi velikanska. V Kamniškem okraju je škode nad en milijon goldinarjev; v občini Št. Vid pri Ljubljani je škoda cenjena na 427.000 gl., v Komendi 68.000, v Loki 50.000; v Vodicaeh je ukončana cerkev, šola, farovž, kaplanija in mnogo hiš, vsega vkup 30 poslopij. V Ljubljani so postavili že mnogo barak in jih še delajo, da ljudem ne bo treba v šotorih prebivati. Revni in taki ki so brez dela, dobijo jesti zastonj. Minister Bacquehem je bil v Ljubljani in si je vse razdjanje ogledal; upati je toraj, da bo vlada državnemu zboru stavila potrebne predloge, da se nesrečnikom na Kranjskem izdatno pomaga. V tolažbo nam nadalje služi, da od vseh stranij prihajajo obilni darovi; posebno se odlikuje bogati Dunaj, kjer se je ustanovil poseben odbor, ki je v kratkem času že nabral 85.000 gld.; veliko dobrotnikov je, ki so v ta namen darovali po 5000, 3000, 2000, 1000, 500 gld. itd. Na Koroškem, spodnjem Štajerskem in Kranjskem se nabirajo darovi za nesrečnike tudi po cerkvah. — Pri stavbi barak se je en vojak pionir, imenom Bajs in rodom Hrvat, ponesrečil do smrti in so ga slovesno pokopali. — V Ljubljanski tobakarni se je spet delati začelo, kar je še sreča za revno ljudstvo, kajti blizo 1200 delavk in delavcev ima tam svoj kruh. Ne vé se pa, ali bodo porušeno papirnico v Vevčah na novo pozidali ali opustili. — Mestni odbor Ljubljanski je sklenil, ustanoviti stavbeno banko, ktera bo zidala in popravljala tiste poškodovane hiše po mestu, pri kterih so gospodarji prerrevni, da bi to zamogli. — V Gorjah pri Bledu so ustanovili posojilnico. — Vojaški minister je kranjske rezerviste za letoš oprostil vojaških vaj, ker manjka delavnih močij pri stavbi novih hiš. — V Logatcu je umrl nadučitelj Vojteh Ribnikar, ki je bil izgleden učitelj, pa tudi zelo vnet za gospodarski napredek Slovencev; zlasti je pospeševal sadjerejo. Tudi na Koroškem, na Plešivcu pri Kotmari vasi, je enkrat govoril o sadjereji. — Hiša „Glasbene Matice“ v Ljubljani se bo morala podreti, tako jo je žal zdelal potres, in društvo bo moralo novo hišo zidati. Ali bi se za tako koristen zavod ne mogla dobiti državna podpora? — V Kamnik pridejo usmiljene sestre. Hišo in nekaj polja jim je podaril gospod Murnik. Pečale se bodo s postrežbo pri bolnikih in z uzgojo ženske mladine. Te nune so povsod priljubljene, ker so tako pridne, srčne, priljudne in ponižne: Kamničani smejo toraj veseli biti, da jih dobijo. — **Na Štajerskem.** Žalško katoliško delavsko društvo je napravilo sijajen shod v Grižah, kjer so se čuli mnogi izvrstni govori o socialnem uprašnju. Oglasil se je tudi socialni demokrat Zarnik iz Celja, pa je čisto pogorel. Nihče ga ni maral poslušati. — Zginil je Martin Plešivčnik, velik posestnik pod Uršulsko goro, pristaš nemško-liberalne stranke. Zapustil je silno veliko dolgov; njegovi liberalni upniki se zdaj za ušesi praskajo. — Nemško šolo dobijo v Vojniku, za slovenske otroke bodo morali pa še staro slovensko šolo naprej vzdrževati. Tako bodo plačevali za dve šoli. Ravno taka je v Vitanju, kjer bodo morali vzdrževati slovensko in nepotrebno nemško šolo. Nemških otrok skoraj nič ni, pa vendar niso mirovali, dokler niso dobili nemške šole. — Zapri so šolo pri novi Štiti in cerkve v Bočni in Radimirju, ker so od potresa močno razpokane. — V Trbovljah so ustanovili posojilnico. — V Brežicah so umrli župnik Kočevar. — Sv. misijon bo v Dobovi od 18. do 28. t. m.

Na Primorskem. Na Goriškem mislijo ustanoviti več novih posojilnic. — Na Pečinah so naglo umrli vikar Andrej Urbančič, zvest naročnik „Mira“. — V Cerovem je zgorel enoleten otrok. — Goriške knjižnice za mladino je izišel 4. zvezek s prav zanimivim gradivom. — V Gorici se je nedavno vršila pred porotniki prva slovenska obravnava. Laški in nemško-judovski listi se močno jezijo, da se je slovenščini toliko pravice dalo.

Po drugih deželah. Slovanska društva Dunajska priredé v saboto dné 18. t. m. v Ronacherjevi dvorani sijajno veselico v proslavo stoletnice rojstva Šafarjika. Cisti dohodek je namenjen po potrebi ponesrečenim v Ljubljani in okolici. Vspored se bo ob času prijavil. — V Meki na Turškem je nastopila kolera. — Blizo Rima se je zemlja odprla in iz razpokljine teče žveplena voda. To je najbrž nasledek potresa. — V Lukovcu na Češkem je pogorelo 12 pošlopj. — V Montrealu (Amerika, Kanada) je pogorela velika tobakarna; škoda je en milijon gold.; mnogi delavci v viših nadstropjih so poskakali iz oken, da bi se rešili, pa so se močno pobili; 50 so jih prenesli v bolnišnico. — Na Dunaju je o veliki noči 10.000 opekarjev ustavilo delo. Imajo namreč slabo plačo, čeravno ima gospodar vsako leto na tisoče gold. dobička pri opeki. — Pogorela je polovica mesta Dubno v Rusiji.

Loterijske srečke od 4. vel. travna.

Dunaj	27	43	75	50	59
Gradec	72	4	69	9	34

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	4	50	5	60
rž	3	60	4	50
ječmen	3	35	4	20
oves	2	45	3	10
hejda	3	40	4	25
turšica (sirk)	4	—	5	—
pšeno	7	40	9	25
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	95	1	50
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 60 kr. do 2 gld. 80 kr. kisto 1 gld. 70 kr. do 2 gld. 50 kr., slama po 1 gld. 40 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 67 do 70 kr. kila, maslo in puter po 96 do 110 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 35 do 37 gld. stari cent.

Za poletni čas

imam na prodaj dober kup **cement** v sodih in na drobnu, **železnino** za zidanje novih hiš in vse različne **okove**, nadalje **mavec** (gips) najboljše vrste za **deteljno seme** itd.; potem **štukaturne cevi** z vso pripravo in druge izdelke, ki se vedno rabijo. Nasprotno pa kupujem in dobro plačujem vse **kmetske pridelke**, iztrebljene zaklane **prešiče** itd. Na prodaj imam tudi nove vrste **kose**, že nasajene, ktere so se v zadnjih dveh letih poskušale in se prav dobro obnesle; vsak iz to novo koso lahko ogleda v moji prodajalnici. Z odličnim spoštovanjem

Arnold Wozonig,

trgovec v Šmihelu nad Pliberkom.

Obrazne slike (portréte)

v oljnatih barvah in vsaki velikosti izdeljuje udano podpisani natančno po vsakršni fotografiji. Take slike se lepo podajo v okvirih kot olepšava izb in so pripravne kot darila za poroke, godove, rojstvene dni in druge prilike.

Za rajnimi so najlepši in večer spomin.

Slike se naredijo po fotografijah tudi, če so tiste že nekoliko obledle, in celo po takih, kjer je več oseb skupaj fotografiranih. Fotografije se nepoškodovane vrnejo. — Za dobro podobnost (sličnost) se jamči. Tudi slikam podobe svetnikov v vsakršni velikosti.

M. Ogerčnik v Celovcu,

kolodvorske ulice (Bahnhofstrasse) št. 35.

Pijančljivost

se lahko ozdravi z antibiotinom, kakor mnoge skušnje pričajo. — Mnogo zahvalnih pisem lahko vsakemu pokažemo in zastoj pošljemo v pregled. — Zdravilo nema duha, torej se pijancu lahko daje tudi brez njegove vednosti. — Ena doza stane 2 gld. 20 kr.; dvojna za bolj zastarane bolezni 4 gld. 40 kr. Poštnino plačamo tukaj, ako se denar naprej na nas pošlje. Prodaja: Adler-Apotheke, Lugos, Banat Nr. 721. — Glavna zaloga v o. k. vojaški lekarni na Dunaju I. trg sv. Štefana.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

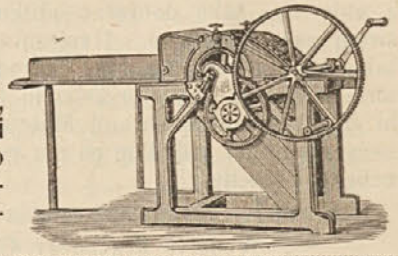
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse št. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodonogonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Henrik Zadnikar,

— srebrar —

17 sv. Petra cesta **LJUBLJANA** sv. Petra cesta 17 se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom za izdelovanje vsakovrstne

cerkvene posode

kot monštrano, ciborijev, lepo cizeliranih kelihov, dalje svečnikov, svetilnic, kadilnic, krasnih lestencev (lustr) izvršenih po najnovejših oblikah in v vseh slogih, posrebljenih in pozlačenih.

Za točno, krasno in pošteno izvršenje naročil jamči ter zagotavlja p. n. naročnike **najcenejše postrežbe.**

Popravila sprejema in točno izvršuje.

Laneno-oljnati

firnež

najbolje vrste prodaja

Adolf Hauptmann,

tovarna firneža v Ljubljani.

Razpošilja na zahtevanje brezplačno in franko svoj ilustrovani cenilnik oljnatih barv, firnežev, lakov, suhih kemičnih in mineralnih barv, düsseldorfskih oljnatih in akvarelnih barv za umetnike, barv za fotografe, emajl-, majolika- in lazurnih barv, potrebnih za oljnato in akvarelno slikanje, čopičev, tint, kakor tudi še mnogo drugih predmetov za obrtnijo, šole in domačo rabo.

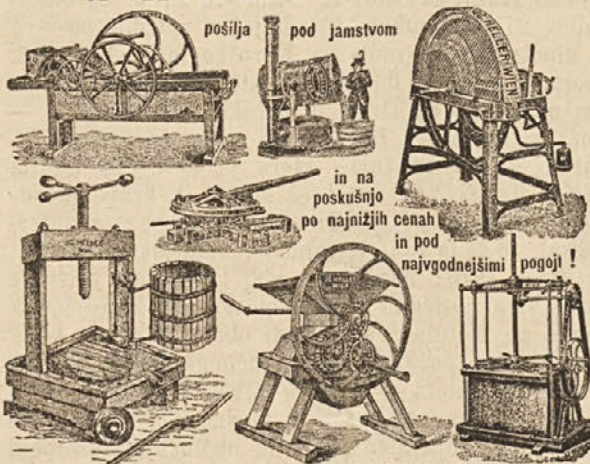
PETER MERLIN

„pri zlati krogli“

stara trgovska hiša za tržaško blago in železnino v Celovcu, kosarske ulice,

priporoča svojo veliko zalogo najboljše kave, sladkorja, petroleja itd. Prodaja tudi dobra vina, rum in druge žgane pijače, barve, izvrstno moko in južno sadje. Nadalje prodaja vsakovrstno orodje in posodo iz železa, pleha, bakra, cina itd. Za poštenost blagá se jamči; cene so nizke.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

Lito železo, srebro ali prirejeno, za vsakovrstne stroje. Bogalo ilustrovani 192 strani obsežni cenik v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastoj.

IG. HELLER, DUNAJ
2 PRATERSTRASSE № 49.
Preprodajalci se iščejo.

Deček, ki se želi izučiti slikarstva (malarstva), se sprejme v Celovcu, Pfarrplatz št. 6.

Vipavska vinarska zadruga

išče

spretnega gostilničarja

za svojo pivnico in skladišče v Ljubljani, kakor tudi zastopnika za razprodajo zajamčeno pristnih vipavskih vin za Celovski okraj.

Dacarji imajo prednost. Kavcija potrebna. Ponudbe je vpslati čim prej upraviteljstvu vipavske vinarske zadruge v Vipavo.

Natorna vina,

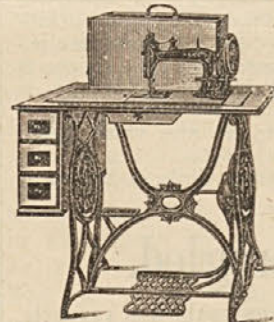
dalmatincev, prav dober liter po 15 kr.; tirolec, italijan, oger, rudeče po 18 do 24 kr.; belo po 20 do 26 kr.; istrijanec iz Umage po 22 kr., zelo priporočila vreden za take, ki imajo malo krvi, v sodih 56 litrov več. Za pristnost jamčim.

Nadalje priporočam svojo zalogo moke iz I. parnega mlina v Budimpešti v vrečah po 85 kil ter vse drugo tržaško blago, mast, žgane pijače itd. Vse prav dober kup.

Amand Prosen

v Celovcu, kosarske ulice št. 24.

Važno

za čevljarje, sedlarje, jermenarje in šivilje: najboljše in najcenejše šivalne stroje vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi železne blagajnice, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani in stroje tudi po ceni popravlja v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko

v Celovcu, Burggasse št. 12.

PETER FESSL.

Tovarniška zaloga vsakovrstnih ur

v Celovcu,

stari trg (Alter Platz) št. 20.

Velika zaloga

vsakovrstnih, zlatih, srebrnih niklastih

žepnih ur,

izbornu blago po tovarniških cenah.

Za vsako pri meni kupljeno ali popravljeno uro jamčim dve leti.

Za birmance imam tudi ure po nizkih cenah.

Peter Fessl

20 stari trg — v Celovcu, — stari trg 20.

Tovarna za izdelovanje

Wietersdorfer-Portland in Roman-cementa

F. Knoch-a in dr. v Celovcu

priporoča svoj izborni cement, ki je se bolj trden, gost in trgoporen, kakor to zahteva avstrijsko inženirsko in stavbarsko društvo od najboljših vrst tega blaga.

Zaloge na Koroškem:

Amand Prosen v Celovcu, kosarske ulice št. 24; Julij Sommergerger v Beljaku, Italijanske ulice; Janez Knaus v St. Vidu na Glini; J. M. Offner v Wolfsbergu.

Spričevala (zahvale) in ceniki gratis in franco.